

ORĘDOWNIK

powiatu gostyńskiego.

Wychodzi trzy razy tygodniowo i to na wtorek, czwartek i sobotę.
Przedpłata bez odnoszenia do domu wynosi miesięcznie 90 fen.,
kwartalnie 2,70 mk.

Ogłoszenie za jednołamowy wiersz wynosi 80 fen

Telefon nr. 57 :- Adres telegr.: **Orędownik Gostyni.**

Odpowiedzialny:

Za dział urzędowy urząd ziemiański w Gostyniu
Za dział nieurzędowy Aleksy Kaczmarek w Gostyniu
Drukarnia i nakładem drukarni A. Kaczmarska w Gostyniu.

Nr. 147.

Sobota, dnia 1. listopada 1919.

Rok I.

Prezes Regencji

Nr. dz. 2051/19 I Da Poznań, d. 10. października 1919.

Pod wpływem wojennych stosunków choroby płciowe w straszny sposób się rozprzestrzyły nie tylko u wojska, lecz także w ludności cywilnej. Już od miesięcy ok. 10 700 silnych chłopów z wojska siedzi stale w lazaretach wojskowych zamiast na froncie, aby tam bronić granice ojczyzny. Po ulicach miast i miasteczek wałęsają się dziewczyny, z których większa część w Poznaniu przez policję przychwycono i stawiono przed lekarza policyjnego pochodzi z prowincji. Właśnie w tych kołach tak zwanej wolnej prostytucji szerzy się zaraza płciowa najwięcej. Na pozór niewinny mając wygląd choroby te podkopać mogą nie tylko zdrowie obecnego społeczeństwa, lecz także przyszłych pokoleń i zniszczyć wydajność, płodność i tężyznę narodu.

Wobec tego strasznego niebezpieczeństwa wzywam wszystkie władze i ludzi o dobro narodu naszego dbających do walki przeciw chorobom płciowym i proszę Panów Starostów, jak i wszystkie Władze Policyjne, aby jak najenergiczniej i jak najostrzej występowały przeciw szerzeniu się niemoralności. Jeżeli wszystkie osoby, oddające się zawodowo nierządowi już samo przez się podlegają perjodycznym oględzinom lekarskim, to przedstawiają największe niebezpieczeństwo osoby z tajnej prostytucji, które na podstawie § 361 ustawy karnej już przez to same są kary godnymi. Proszę więc z jak największą surowością występować przeciw wałęsaniu się po ulicach dziewczyn i podejrzanych osób. W tym celu załączam rozporządzenie z dnia 11. 12. 1918, które już raz było publikowane, a które w Dzienniku Powiatowym raz jeszcze na wybitnym miejscu proszę ogłosić razem z niniejszym moim orędziem.

Kiedy dawniej przymusowe leczenie podać było wolno tylko takie osoby, które zawodowo nierządowi się oddawały, mogą obecnie na podstawie § 2 przytoczonego rozporządzenia z dnia 11. 12. 1918 być stawione przed lekarza i poddane leczeniu w lazarecie przymusowym.

Wszystkie osoby chore i podejrzane, od których grozi niebezpieczeństwo szerzenia i przenoszenia choroby na inne zdrowe osoby.

Jeżeli § 2 rozporządzenia energicznie przeprowadzony będzie, zniknie pewnie z ulicy wielka część wałęsających się dziewczyn, a z tem wiele źródeł zarazy. We własnym interesie tych nieszczęśliwych leży, aby jak najrychlej oddane zostały dla leczenia w pewne ręce lekarskie. Ponieważ stwierdzenie najczęściej rozszerzonej rzeżączki przy zwyczajnym badaniu często jest niemożliwe, rozporządzam, aby dziewczyny płciowo chore i z podejrzeniem na chorobę zaraźliwą przez policję przychwycone odstawić do lazaretu miejskiego w Poznaniu, gdzie w najbliższym czasie po usunięciu prostytutek urządzona będzie stacja obserwacyjna dla kobiet, które tam znajdą nie tylko leczenie lecz i moralną opiekę i oparcie bez nadzoru policji.

Jeszcze i z innej strony okazuje się rozporządzenie z dnia 11. 12. 1918 zbawiennem. Kiedy dawniej na podstawie prawa karnego nie można było wystąpić

lekkomyślny sposób przenosiły chorobę na innych, daje § 3 tego samego rozporządzenia możliwość do ukarania z całą surowością winnego. Ów § 3 brzmi: »Jeżeli kto obcuje z inną osobą, chociaż wie lub przyjąć powinien, że cierpi na zaraźliwą chorobę płciową, podlega karze aż do 3 lat więzienia, o ile wedle ogólnego prawa karnego nie nastąpi surowsza kara. Jeżeli chodzi o małżonków lub narzeczonych ściganie ka następuje jedynie na wniosek; przedawnienie w 6 miesiącach.

Chociaż każdy uczciwy człowiek wie, że przeniesienie tak strasznej choroby na inne niewinne osoby jest poprostu zbrodnią, to jednak dzieje się to często, jak szerzenie się tej plagi obecnie dowodzi. Są więc nieuczciwi i bezwzględni, a tych trzeba więzieniem ukarać, i inni, jeżeli sami w stanie zaraźliwej choroby z wiedzą nie mogą od chwilowego zwierzęcego zadowolenia powstrzymać, przypomnieć, że ich występki byłby niehumanitarne, szkodliwy i niehonorowy, i że społeczeństwo takich ludzi jako niegodnych szkodników ze swego grona usunąć, w więzieniu zamknąć i napiętnować musi. Jeżeli słowa nie pomogą, niech przynajmniej kara więzienna aż do 3 lat lub wyższa będzie przestrożą dla wszystkich lekkomyślnych i wyzutych z poczucia godności ludzkiej, aby choroby swojej dalej nie szerzyli i nie narażali innych może niewinnych osób na utratę zdrowia, często na całe życie.

W końcu wzywam jeszcze do współpracy wszystkich lekarzy z prośbą, aby całym swoim wpływem popierali nasze starania i na każdy powiat, ze współudziałem Wielebnych Księży, Pań Wincentek, Ziemianek itd. potworzyli komisją w celu propagandy ku zwalczaniu chorób płciowych. Odpowiednie druki i pisma ulotne sprowadzić można z biura medycynalnego przy rejencji w Poznaniu. Na żądanie przysyłamy lekarzy, lekarki i innych współpracowników do wykładów popularnych

w z. Panieński.

Rozporządzenie

dla zwalczania chorób płciowych

z dnia 11. grudnia 1918.

W celu zwalczania chorób płciowych zarządza się co następuje:

§ 1.

Chorobami płciowymi są w myśl tego rozporządzenia syfilis, tryper i wrzód miękki (miękki szankier) bez względu na to, na jakiej części ciała występują objawy chorobowe

§ 2.

Osoby, które są płciowo chore i u których zachodzi niebezpieczeństwo, że mogą rozszerzać swą chorobę, można przymusowo poddać leczeniu, a w szczególności można je odstawić do szpitala, jeśli się to okaże koniecznym dla skutecznego zapobieżenia rozszerzaniu choroby. Rzekomy lekarski, połączone z poważnym

niebezpieczeństwem dla życia lub zdrowia mogą być podjęte litylko za zezwoleniem chorego.

Pokrycie powstałych kosztów następuje według prawa krajowego.

§ 3.

Jeżeli kto obejuje piciowo z inną osobą, chociaż wie lub z towarzyszących objawów wnosić musi, że cierpi na zaraźliwą chorobę piciową, podlega karze więzieniu aż do 3 lat, o ile wedle ogólnego prawa karnego nie następuje kara surowsza. Jeżeli chodzi o małżonków lub narzeczonych następuje ściganie karne jedynie na wniosek. Ściganie karne przedawnia się po sześciu miesiącach.

§ 4.

Kto osobę, która cierpi na chorobę piciową połączoną z niebezpieczeństwem zarażenia, podaje badaniu lekarskiemu lub leczeniu, powinien ją pouczyć w charakterze i zaraźliwości tej choroby, jakoteż o odpowiedzialności karnej za czyn oznaczony w § 3.

W sprawie wywozu gotówki na zakup towarów do Niemiec zgłosić się trzeba do Centrali Dewiz, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 12, ta przekazuje po zbadaniu potrzebną sumę — o ile wpłacona marką polską według ustanowionego kursu — wprost do Niemiec na rachunek odpowiedniego petenta. Urząd Skarbowy w tym względzie zezwoleni już nie udziela.

Gostyń, dnia 28. października 1919 r.

Starosta.

Pomiędzy bydłem Starosty Dabińskiego wybuchła zaraza płucna.

Urząd Policyjny.

Die Erlaubnis betreffend Ausfuhr von Bargeld für Wareneinkauf nach Deutschland erteilt die Centrala Deviz in Posen, Aleje Marcinkowskiego 12. Diese überweist nach Prüfung die betreffende Summe, wenn sie in polnischer Mark nach dem Kurswert eingezahlt wird, direkt nach Deutschland für Rechnung des Einzahlers. Urząd Skarbowy erteilt in dieser Beziehung hin keine Erlaubnisse mehr.

Gostyń, den 28. Oktober 1919.

Starosta.

Kronika miejscowa.

— Sprawozdanie z ostatniego posiedzenia Rady miejskiej z dnia 30. bm.

O godz. 7¹⁵ zagaił przewodniczący Rady miejskiej p. Woźniowski posiedzenie, poczem odczytał nominację prezesa rejencji mianującą pp. Pruskiego i Eitnera członkami Magistratu. Pan Woźniowski witając nowo mianowanych członków wskazał na trudne położenie i zachęcał do zgodnej pracy dla dobra miasta i obywatelstwa. Poczem przystąpiono do wyboru burmistrza. Kandydatów zgłosiło się 21 i to przeważnie biurowców. Magistrat, po ścisłym przejrzeniu listy kandydatów przedłożył Radzie miejskiej 2 kandydatury, które najczęściej odpowiadały tutejszym stosunkom. Pónader wyczerpującej dyskusji przystąpiono o godz. 8³⁰ do wyboru burmistrza. Wybrano jednogłośnie p. Wincentego Kerbera, sekretarza przy Starostwie w Ostrzeszowie na burmistrza miasta naszego. Punkt 3 obrad, sprawa wyższej szkoły miejskiej — przeszedł bez większej dyskusji zatwierdzeniem pp. Dabińskiej i Wizówniej jako siły pomocnicze nauczycielskie i wprowadzeniem polskiego języka wykładowego w kwincie. Przewodniczący komunikuje, że wydział pow. udzielił jednorazowej subwencji w sumie 11 tysięcy marek dla wyższej szkoły miejskiej. Punkt 4: sprawa procesu z miastem Piaski załatwioną została w ten sposób, że miasto Piaski płaci 50% od sumy o którą proces się toczy. Punkt 5 uchwała taryfy jarmarcznej przyjęty został bez zmiany podług przedłożonej listy przez Magistrat. W wolnych

głosach omawiano sprawę węgla, koksu, monety zdawkowej i wywozu fekalji. Sprawy te wziął magistrat do wiadomości. O godz. 9³⁰ po przeczytaniu protokołu solwował przewodniczący posiedzenie.

— Na rychłą zimę zanoszą się tego roku. Dnia rano pokryły się ulice i dachy białą śnieżną szatą. Zalecałoby się pp. właścicielom domów na tem miejscu przypomnieć, by śnieg przed domami kazali usunąć i zawczasu zapobiegli nieszczęśliwym wypadkom.

Ruch w Towarzystwach.

— W niedzielę, 2. listopada br. odbędzie się zebranie Towarz. Przemysłowców i Rzemieślników Polskich w hotelu p. K. Jankiewicza o godz. 1^{1/2} 8 wieczorem. Na porządku obrad wykład: O specjalizacji w przemyśle, sprawozdanie delegata ze Zjazdu w Poznaniu i komunikaty Zarządu. Szan. członków uprasza się o liczne przybycie. ZARZĄD.

— Zebranie miesięczne Tow. Czytelni Kobiet odbędzie się dnia 4. listopada o godz. 8-iej wieczorem na sali p. Jankiewicza. Wykład „O Śląsku“ wygłosi p. prof. Flis. O liczne przybycie członków oraz gości prosi ZARZĄD.

Wiadomości bieżące i potoczne.

— Wybuch w składzie amunicji, mającej być wydanej koalicji. Dnia 24. bm. wybuchł pożar w składzie granatów gazowych i amunicji w Breloh koło Münster. Powyższe zapasy amunicji i granatów gazowych miały być oddane Entencie. Siła eksplozji była tak wielką, że w okolicznych miejscowościach zostały powybijane szyby. Tutejsza komenda wydała ludności miejscowej i swoim oddziałom maski gazowe. Ze względów na szkodliwe działanie gazu ewakuowano wsie Beloh, Ilster i Alvern.

— Lista zbrodniarzy niemieckich w Belgji. Jak belgijskie pisma donoszą, rada ministrów zaaprobowała listę obejmującą 1150 nazwisk Niemców wojskowych i cywilnych, którzy zostaną pociągnięci do odpowiedzialności za popełnione zbrodnie podczas inwazji i okupacji Belgji.

Do publicznej wiadomości!

Donoszę niniejszem, że syn mój **Ignacy Pietraszewski** bez mej wiedzy dom rodzicielski opuścił i niema po nim żadnych śladów. Za jakiegokolwiek **długi**, które narobi, **nie odpowiadam** i przestrzegam przed udzielaniem mu kredytu. Liczy lat 17, wysokiego wzrostu, oczy błękitne, włosy blond.

Leon Pietraszewski, Gostyń,
ulica Klasztorna 35.

Zgubiono boa! (tomaki)

w sobotę rano w drodze do dworca, na dworcu lub w pociągu do Kościana. Proszę o oddanie za wynagrodzeniem 25 mk. w ekspedycji Ogródniaka.

Zguba!

W niedzielę po obiedzie w drodze od Resursy ulicą Zieloną do dworca zgubiono

złoty damski zegarek.

Uziwiy znalazca raczy zgubę oddać za wynagrodzeniem.
Kaczmarek, ul. Leszczyńska 28, I sl.

Skradziono w dworze w Koszkwie

**3 fartuchy od powozów skórzane,
1 kocz (dera futrzana poszyta sukniem)
klapy od siodła odejęto (zdatne na
podeszwy,) foreczpana: 3 spodnie i
płaszcz gumowy.**

200 marek

otrzyma nagrody osoba, która złodzieja wskaże tak, aby można go do odpowiedzialności pociągnąć.

Komisarz obwodowy na Gostyń Wechód

Kartofle
do Niemiec
z dostarczeniem wagonów
kupuje
Rolnik w Gostyniu
TELEFON Nr. 56.

Kartoffeln
für Deutschland
mit Waggongestellung
kauft
Rolnik-Gostyń
TELEFON Nr. 56

Za tak licznie nadesłane nam
życzenia w dzień ślubu naszego
składamy na tej drodze wszystkim
staropolskie

Bóg zapłać!

Franciszek Lankiewicz z żoną
z domu Beczkiewicz.
Gostyń, w październiku 1919.

LEN
odbiera
ROLNIK w Gostyniu.

**Ubezpieczajcie się od ognia
w Poznańskim Banku Ubezpieczeń**

-pierwszem polskiem towarzystwie akcyjnym
ubezpieczeń na ziemiach byłego zaboru prusk.

Tel. nr. 3322 Siedziba towarzystwa: Poznań, Stary Rynek 6 Tel. nr. 3322
Towarzystwo założono przez Bank Związku
Spółek Zarobkowych w Poznaniu :-

Kapitał zakładowy 10 000 000 mk.

:- DZIAŁALNOŚĆ TOWARZYSTWA :-
obejmuje na razie ubezpieczenia od ognia,
od kradzieży z włamaniem i od szkód wodo-
ciągowych. W przygotowaniu jest dział ubez-
pieczenia od nieszczęśliwych wypadków i od
prawno-cywilnej odpowiedzialności :- :-

Wnioski na ubezpieczenie przyjmują następujący panowie:

Wład. Stachowski (Bank Pożyczkowy, Gostyń)
Józef Jankiewicz, Gostyń, Targowisko 12 :-
W. Mańkowski, Gostyń, ul. Leszczyńska 85 I.

Na sprzedaż!
Gospodarstwo
70 mórg

przy mieście, stacja kolejowa w miejscu, zabudowania
masywne, park, kompletny żywy i martwy inwentarz,
zaraz **korzystnie na sprzedaż**. Cena i wpłata
podług umowy.

Jan Wagner, Brzezic

**ROLNIK
w Środzie**

Spółka zapisana z ograniczoną poręką

— Tel. Środa 14 i 44 —

Adres telegr.: „Rolnikwsrodzie” Środa.

**płaci najwyższe ceny
za ziemniaki**

dla Niemiec, Urzędu Ziemniacza-
nego — Warszawa, Wojska Wielko-
polskiego, Magistratów i prywat-
nych firm.

Listy przewozowe na każde zażądanie.

Wagonowo i w mniejszych ilościach
kupuje po cenach bardzo wysokich
tatarkę, proso, bobiki, peluszkę, lu-
biny, wykę, fasolę, wytloki suszone
i t. d. i prosi o opróbkowane oferty.

Kilkanaście pilnych

dziewcząt

począwszy od lat 14 znajdzie zaraz stałe zatrudnienie
za wysokim wynagrodzeniem.

B. Roman Murawski, fabryka szczotek.

Lokomobila (Lanz) 30 — 40 konna
Silnik pędzony ogrzewaniem powietrzem 3-4 konny

2 prasy do cegły z dubeltowym werkiem wale, szopy
do suszenia, nadające się na stodoły polne, lisztwy na
dachy itd. na sprzedaż.

Kolejka polna z wozami

na sprzedaż lub do wydzierżawienia u

R. Langnera, Piaski.

Hurtowny handel słomy Prasowanie słomy
J. PRIWIN

Berlin Poznań Wrocław

plac Wolności 11

Adres telegr.: Strohpriwin Telefon nr.: 3297 i 3062

prosi o oferty, na

słomę i siano.

Prasy i do prasowania potrzebny drut stawiam każdego
czasu do dyspozycji.

Specialny oddział dla wozów i kolejek

Telefon Gostyn nr. 37.

Kupuję Ziemiaki na wysyłkę do Niemiec

Adr. telegr.: Janesgo.

po najwyższych cenach
:: z dostawą wagonów ::

Wielkopolski Dom Rolniczo Handlowy Jan S. Górecki, Gostyn.

Wapno nadeszło!

W. Nawrocki, budowniczy.

Für die uns anlässlich unserer Vermählung so zahlreich übersandten Glückwünsche sagen wir Allen auf diesem Wege unsern

herzlichsten Dank.

Fr. Lankiewicz und Frau
geb. Beezkiewicz

Gostyn, im Oktober 1919.

Rury cementowe w wszystkich wielkościach

pierścienie do studzien, słupy do plotów, dachówki i cement w beczkach
poleca po cenach przystępnych

Paul Schulz, Gostyn.

Wer erteilt Anweisungen in Buchführung?
Meldungen an die Expedition dieses Blattes.

Habe zu verkaufen einen
guterhaltenen Ackerwagen, Schlitten
und Schweinekasten
Kadaver-Anstalt, Kröben.

Zementrohre jeder Größe
Brunnenringe, Zaunpfähle, Dachsteine
und Zement in Fässern

gibt preiswert ab

Paul Schulz, Gostyn.

Lanz'sche Lokomobile 30-40 PS.
Heißluftmotor 3-4 PS.

2 Ziegelpressen m. doppelt. Walzwerk, Trockenschuppen
zu Feldscheunen geeignet, Dachlatten usw. verkauft

Feldbahn mit Wagen
zu verkaufen oder zur Miete bei
R. Langner, Biaski (Sandberg).

Strohgrosshandlung Strohpressereien

J. PRIWIN

Berlin **Poznan** Breslau

Plac Wolności 11 (altes Stadttheater)

Telegr-Adr: Strohpriwin Telefon Nr. 3297 u. 3062

bittet um Angebote in

Stroh und Heu.

Drahtballenstrohpressen und Binddraht stehen auf
Abruf jederzeit zur Verfügung.

Besondere Abteilung für **sämtliche** landwirtschaftlichen
Produkte und Bedarfsartikel

Telefon Gostyn Nr. 37.

Kaufe Kartoffeln zur Verladung nach Deutschland

Telegr.-Adr.: Janesgo.

zu den höchsten Preisen
und stelle Eisenbahnwagen

Landwirtschaftliches Handelshaus Jan S. Górecki, Gostyn.